

Пам'яті професора Логая Івана Михайловича

17 березня 2020 року пішов із життя Іван Михайлович Логай, доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України, Заслужений діяч науки і техніки України, директор НДІ ім. В.П.Філатова з 1985 по 2003 рр., відомий вчений, лікар-офтальмолог, педагог, громадський діяч.

Іван Михайлович народився 01.01.1933 р в селі Горонда Мукачівського району Закарпатської області в бідній селянській родині. Там же отримав семирічну освіту.

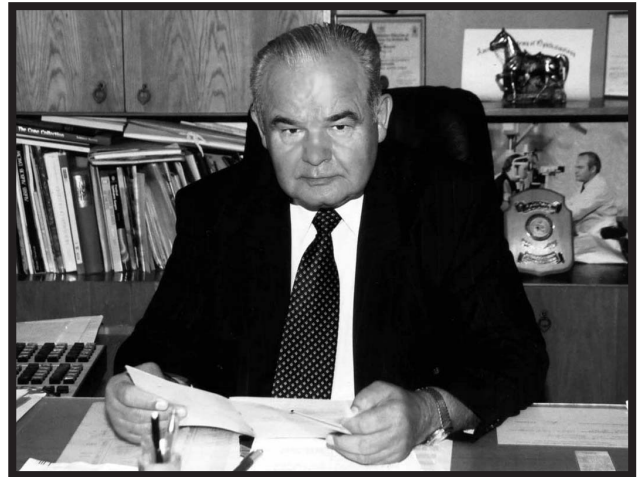
У 1951 році з відзнакою закінчив фельдшерсько-акушерську школу в м. Берегово Закарпатської області і без вступних іспитів був зарахований на перший курс медичного факультету Ужгородського державного університету.

Починаючи з третього курсу, заняття в університеті поєднував з роботою на посаді медбрата очного відділення обласної лікарні. З 1957 року після закінчення університету І. М. Логай працював завідувачем дільничної лікарні в селі Ком'яти Виноградівського району Закарпатської області.

У 1963 році І.М. Логай вступає до аспірантури в Одеський НДІ очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова і назавжди пов'язує своє життя з Одесою і інститутом. Після закінчення аспірантури в 1965 році І.М. Логай був залишений в інституті на посаді молодшого, потім старшого наукового співробітника. В інституті здійснилася його мрія. Він отримав можливість займатися науково-дослідною роботою і практичною офтальмологією під керівництвом таких учителів, як академік Н. А. Пучківська, проф. З. М. Скрипниченко, проф. В. В. Войно-Ясенецький.

У 1967 році І. М. Логай захистив кандидатську дисертацію «Особливості двосторонньої часткової наскрізної кератопластики», в якій переконливо довів, що рогівка, як безсудинна тканина при пересадці значно відрізняється від інших тканин і органів, вже через 3 місяці після кератопластики на одному оці, коли зникає післяопераційна запальна реакція, можлива кератопластика на іншому оці.

Подальші дослідження І. М. Логая були спрямовані на вивчення впливу тринітротолуола на орган зору у підричників шахт Кривого Рогу. Було встановлено, що тривалий контакт людини з цією речовиною призводить до розвитку катаракти, яка має специфічну картину у вигляді кілець на периферії кришталика і на краю зіниці, що з'єднуються в процесі прогресування катаракти. Розроблено способи діагностики і профілактики такої катаракти.

Іван Михайлович Логай спільно з колегами і учнями вніс великий вклад у вивчення проблеми патогенезу вікової катаракти і реабілітації хворих з віковими катарактами. Він першим в Україні запровадив мікрохірургічну техніку ультразвукової екстракції катаракти з імплантацією штучного кришталика.

За цикл робіт по імплантації штучного кришталика професор І.М.Логай в 1988 році був удостоєний Державної премії України.

Одночасно головним науковим напрямком в роботі І.М. Логая була проблема профілактики, лікування та реабілітації хворих з пошкодженнями органу зору, особливо ускладненими внутрішньоочними сторонніми тілами. Разом з фізиками АН Білорусії він розробив пристрій і методику визначення магнітних властивостей внутрішньоочних сторонніх тіл, що дозволило вибрати найбільш раціональний спосіб їх видалення з ока. Спільно з московськими фізиками розроблений малогабаритний кобальт-самарієвий очний магніт, що дало можливість підвищити ефективність видалення магнітних чужорідних тіл з ока. Разом з вченими АН України було розроблено пристрій і спосіб видалення сторонніх тіл, вбитих в оболонки заднього полюса ока, заснований на принципі електропріварювання чужорідного тіла до зонду і його вилучення.

З 1981 року І.М. Логай став керівником травматологічного відділення інституту. Він брав активну участь в розробці в Україні нової організаційної форми надання ургентної допомоги при травмах ока, створення центрів невідкладної очної допомоги. Спільно зі співробітниками Дніпропетровського інституту медико-соціальних проблем розробив систему реабілітації

інвалідів по зору, що дозволило істотно знизити рівень інвалідності в Україні, особливо, внаслідок катаракти.

Після захисту докторської дисертації в 1985 році на тему «Діагностика та способи видалення металевих сторонніх тіл, що локалізуються в прозорому кришталику і задньому відділі ока» Іван Михайлович Логай був призначений директором інституту.

За роки роботи в інституті І.М. Логай став відомим офтальмологом, вченим і першокласним офтальмохірургом, їм блискуче зроблено більше 7000 складних офтальмологічних операцій на рогівці, кришталику, склоподібному тілі, сітківці. Він володів однією з найбільш цінних якостей для лікаря, коли інтереси хворого завжди стоять на першому плані. Ця якість Івана Михайловича повністю відповідала основному принципу академіка В.П.Філатова про те, що хворий повинен завжди бути центром уваги лікаря.

Професор І.М. Логай успішно поєднував хірургічну, наукову, адміністративну та педагогічну діяльність. Він автор 4-х монографій, 12 патентів і 358 публікацій по офтальмології, з них 65 – в іноземних журналах. Підготував 9 докторів і 23 кандидата медичних наук, брав участь у багатьох міжнародних симпозиумах, де представляв досягнення української офтальмологічної науки. Результати своєї наукової діяльності він активно впроваджував у практику охорони здоров'я. Очолюючи проблемну комісію за фахом «Офтальмологія», він координував дослідження з офтальмології в Україні. На базі інституту створив і очолив кафедру офтальмології ФУЛ Одеського медичного університету, надавав консультативну допомогу офтальмологам України.

У період 90-х років в найскладніших умовах економічної і фінансової нестабільності директор інституту професор І.М. Логай перебудував інститут на роботу із залученням додаткових джерел фінансування, надання платних послуг громадянам інших країн, навчання іноземних фахівців в інституті на комерційній основі, відрядження фахівців інституту на роботу в інші країни, надання медичних послуг через страхові компанії, залучення спонсорської допомоги, благодійних фондів, що дало можливість зберегти інститут і колектив співробітників.

За його ініціативою в інституті щорічно проводилися міжнародні конференції з актуальних проблем офтальмології, це дало можливість ввести співтовариство офтальмологів України до складу Європейської та Міжнародної спільнот офтальмологів.

З 1985 по 2003 роки Іван Михайлович був головним редактором єдиного в Україні фахового журналу з офтальмології «Офтальмологічний журнал», сприяючи високому рівню науково-практичних публікацій.

З 2003 року І.М. Логай перебував на заслуженому відпочинку.

Все, чого досяг у житті Іван Михайлович, він пояснював вихованням, працьовитістю і любов'ю до своєї професії, яку він передав своїм дітям і онукам, які теж обрали своєю професією медицину.

Завжди любив повторювати - «Неможливо в житті тільки одне - не вмирати. Все інше можливо, тільки треба цього дуже захотіти».

Світла йому пам'ять.